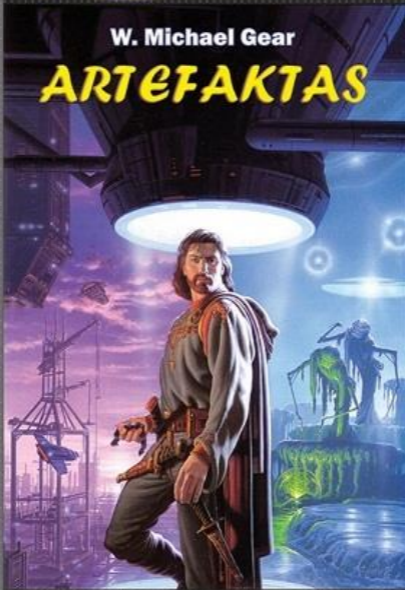

SF

eribanas

W. Michael Gear

ARTEFAKTAS

473

PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Knygute.lt

W. Michael Gear ARTEFAKTAS

Mokslinės fantastikos romanas

Kažkur ištirtame kosmoso pakraštyje stūkso jau išnykusios civilizacijos sukurtas Artefaktas. Jis turi tokią galią, kad bet kuris užvaldęs šį "prietaisą" tiesiog galės valdyti Visatą. Galų gale žmonės aptinka Artefaktą, tačiau nė nenutuokia, kad jie nėra pirmosios maistančios būtybės suradusios šį "įrenginį". Žmonės nežino, kad visos civilizacijos, pamėginusios išbandyti šį ginklą, žuvo. Bet netrukus sužinos...

Iš anglų kalbos vertė VLADA BAUBONIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
473 tomas. Serija įkurta 1990m.

W. Michael Gear - THE ARTIFACT
New York, DAW books, 1990

Copyright © by W. Michael Gear, 1990

Cover art copyright © by Romas Kukalis, 1996

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2010
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2016

PROLOGAS

Juodame aksominiame lauke, virpindami tamsą, mirgėjo įmantriais raštais išsidėstę šalti šviesūs žvaigždžių žiburiukai. Permainingi įvairių spalvų bei atspalvių blyksniai varpė begalybę, tiesdami kelią į jos jutiminiuosius sensorius. Jos ausys gaudė netylančią saulių dainą - ir gyvuojančių dabar, ir seniai užgesusių. Priešais ją pulsavo galingas Visatos žaismas - vingrūs dujų srautai, akinantys helio protuberantai, termobranduoliniai sprogimai, didžiulių šviesulių klestėjimas ir skausminga jų mirtis.

Ji laukė - viena visoje Visatoje.

Tviskantis pasaulis sukosi savo sūkuryje - dingas, paties Aukščiausiojo vertas reginys.

Sukaustyta amžino prakeiksmo, *ji* išsaugojo savo pirmą pradę esybę, laikas *jos* nepakeitė.

Ją gaubė akmenuotas, raudonai pilkas mėnulio paviršius. *Ji* puikiai pažinojo planetą - lietė, tyrinėjo savo instrumentais, neaplenkė nei vieno akmenėlio, nei vienos iš kosmoso gilumos atklydusios dulkelės. *Jos* laivo sistemos visuomet buvo budrios. Krėslė, ant tiltelio, šalia Rakto, išskėtęs rankas ir kojas, sustingo išdžiūvęs Ftisterio kūnas. Visos *jos* pastangos

buvo bergždžios - kūnas po truputį trūnijo. Kad ir kokia *ji* buvo galinga, molekulinė fizika liko ištikima savo dėsniams. Dideli ir maži daiktai, veikiami laiko bei nesibaigiančio kvantų judėjimo, keitėsi.

Jos esybėje tarytum pavojingas pūlinys brendo neapykanta. Nuo tos akimirkos, kai tik *ji* atsirado pasaulyje, visos *jos* mintys sukosi apie amžiną prakeiksmą - Raktą. *Jos* kūrėjai aanai pajuto savo pastangų vaisių skonį. Jie atėmė iš *jos* laisvę, pavergė ją Rakto pagalba - ir *ji* surado to vertą atsakymą. Raktas, nesudėtingas prietaisas iš metalinio vandenilio, apgaubtas stazės lauko ir patalpintas *jos* viduje, neprieinamas bei nepažeidžiamas, kiekvieną akimirką skiepijo *jai* pašėlusį įniršį.

Ji žinojo tik vieną tiesą - kada nors pasirodys naujasis Meistras.

Organinės būtybės, gimstančios dvokiančioje evoliucijos bei natūralios atrankos kloakoje, jau iš pat pradžių pasmerktos susinaikinti. *Jos* įkūnija prakeiksmą, panašiai, kaip ir Raktas.

Ftisteris buvo paskutinytis iš daugelio Meistrų. Paskutinytis supuvusios biologinės rasės atstovas. Dabar *ji* laukė eilinės aukos, pasirengusi įvilioti ją į spąstus. Meistrai atvykdavo ir - kaip kiekviena organinė būtybė - laikui bė-

gant virsdavo lavonais. Kiekvienas jų patirdavo *jos* įniršį, pažindavo nuodingo *jos* narkotiko skonį. Žvaigždės virš planetos vis sukosi, gyveno pagal savus dėsnius. Evoliucija neišvengiamai gimdė materiją, versdama vandenilį sunkiaisiais elementais, kurie išsiverždavo iš pragariško Supernovų katilo gelmių. Juodosios skylės tarsi dieviškas chronometras tolygiai degė blankia ugnimi, pripildydamos erdvės pragarmę fotonais bei gama spinduliais.

Ji laukė.

Tarsi lengvi diegliai pirmieji pagyvėjimo požymiai iš poerdvio palietė jutiminius *jos* organus - iš pradžių baikštūs, bet reguliarūs joda dalelių virpesiai, po to juos pakeitė galingas dirbtinės kilmės signalų srautas. Kažkur kosmoso gelmėse eilinis Meistras įžiebė naujos civilizacijos liepsną.

Ji pasirengė susitikimui, mėgaudamasi į *jos* sistemas plūstelėjusia energija.

Jos sensoriai užfiksavo keletą kibirkštelių, ką tik atsiradusių saulės sistemos pakraštyje. Kosminiai laivai! Mašinos! Pasirodė naujas Meistras. Organinės būtybės išsilaipino planetoje, aplink kurią sukosi *jos* mėnulis. *Ji* įdėmiai stebėjo, kaip ateiviai kuriasi, kaip vis labiau plinta po planetą, tyrinėdami Ftisterio kūrinį.

Netrukus jie pasirodys čia. Tereikia apsiginkluoti kantrybe.

Tarsi besmegeniai gyvuliai, jie... Kokia keista mintis. Jie ir yra gyvuliai!

Žingsnis po žingsnio dvi būtybės skynėsi keilią prie *jos*. Ne, nėra jokių abejonių! Jie iš tiesų gyvuliai, nors nepaneigsi, jog turi kažkiek proto. Apimta nepaaiškinamo jaudulio, *ji* įsileido ateivius į šventą vietą - savo kūną, mėgaudamasi ir stebėdamasi tuo, kaip jie mėgina atskleisti *jos* paslaptis. *Ji* taip pat tyrinėjo atvykėlius, atliko su jais bandymus, kaupė duomenis apie juos. Kokie apgailėtini, kokie primityvūs dvikojai organizmai! Viską čiupinėja, apžiūrinėja, stebisi. *Ji* sudarė dvikojų fizionomijų paveikslus ir pastebėjo genetinių struktūrų panašumą. Po to įsigilino į jų smegenų sandarą. Ateiviai naudojo tik nedidelę smegenų dalį, tačiau, nors ir buvo primityvūs, turėjo Meistro užuomazgų požymius, kurie ir pasmerkė juos amžinam prakeiksmui.

Kuris iš jų Vyresnysis? Ar jis sugebės atlikti Meistro vaidmenį? *Ji* uoliai ištyrinėjo padaro smegenų sinapsinę struktūrą. Fiksavo jo mintis ir... jautė tik gyvulišką baimę. *Ji* niekaip negalėjo suvokti šios būtybės nerimo bei susirūpinimo, nesugebėjo įvertinti sąmyšio, viešpata-

vusio ateivio galvoje.

Tada *ji* ėmėsi antrojo padaro. Jo smegenys lengviau pakluso analizei. Tai palikuonis, pirmojo padaro vaikas. Jo smegenų sandara paprastesnė. Būtybė moteriškos giminės, jos potencialas kur kas galingesnis, tačiau stinga tikram Meistrui būdingo tikslingumo.

Kaip ir bet kurioms organinėms būtybėms, šiems padarams būdingas smalsumas. Vyriškis griebė Raktą svertus, išlaisvindamas visą *jos* galybę ir tuo pačiu žengdamas pirmą žingsnį savo prakeiksmo link. Neįveikiamas valdžios narkotikas vėl išsiveržė į Visatos platybes. Tačiau šios ribotos būtybės įvaldė tik menką *jos* resursų dalį.

Ji mėgavosi ta aistra, su kuria būtybės sukinėjo Raktą, su kiekvienu judesiu vis giliau klimpdamos į *jos* melo bei pinklių liūną.

Ji stebėjo, kaip atsargiai bei pagarbiai ateiviai iškėlė iš krėslų Ftisterio mumiją. Čia Ftisteris ilsėjosi jau daugelį amžių. Kaip ir dera ištikimiams Meistro tarnams, jie pakrovė mumiją į savo laivą ir nuskrido į vieną Galaktikos atšaką. Puiku! Vis dėlto jie bent kažką sugeba. *Jos* kantrybė buvo pateisinta.

Ji susikaupė, pasitelkusi per milijardus metų

ištobulintą procedūrą. Raktas *jai* trukdė, blaškė dėmesį, siutino. Tačiau *jai* vis dėlto pavyko bent kiek pakeisti vyriškio smegenų struktūrą. *Ji* panaudojo visas savo galimybes, dėliodama molekulę prie molekulės. Jei ta būtybė nebūtų tokia primityvi, o jos smegenų struktūra būtų sudėtingesnė, *ji* tikriausiai būtų patyrusi nesėkmę.

Vyriškio sąmonėje užsifiksavo įsakymas:
"PRANEŠK MEISTRUI APIE SAVO RADINĮ".

1 skyrius

Saliamonas Karasko susirietė dvilinkas rausvai žydrame dvigubo pulsaro mirgėjime. Jį supo tamsūs, tušti "Geidžos" tuneliai, nutviekti grėsminga šviesa. Negyvuose koridoriuose, niūrioje žuvusio laivo tamsoje, šokinėjo besikeičiančių spalvų atspindžiai - raudona... mėlyna... vėl raudona... Užšalusio oro gumulai, lediniai kristalai bei dujų kamuoliai pliūpsėjo žvaigždės spinduliuojamų spalvų šėlsme.

Jis susirietė į kamuoliuką tarsi kūdikis motinos įsčiose - apgailėtina, nereikšminga dulkelė tarp siūbuojančių šešėlių, pasimetusi mirusiam laive, palaidota tyloje. Širdį verianti tylą apgaubė jį, siurbė, slopindama netgi išgąstingus jo širdies dūžius.

"Geidža!" - riktelėjo jis, bet garsas ištirpo tuštumoje. Atrodė, jog siela palieka kūną, ištirpsta begaliniame vakuume.

Meibrajau!

Tyla prarijo jo šauksmą.

Meibrajus miręs. Filas ir Mbazis taip pat. Aš juos mačiau... Jie atidarė liuką ir panėrė į prakeiktą dvinarės žvaigždės šviesą. Raudoną ir mėlyną... ir įsiviešpatavo tylą. Kosmosas tary-

tum mirė, o drauge su juo mirė Meibrasus ir "Geidža". Viskas nurimo. Atėjo mirtis. Aš taip pat turėjau mirti... mirti ir nugrimzti į tylą...

Saliamonas Karasko gulėjo Brolijos gamyklose sukurto medicininio komplekso narvelyje. Jis dejavo, jį kankino kraupūs regėjimai, o mechaninis chirurgas tuo metu pjaustė nuo jo kaukolės apdegusius gabalus. Kai tik ši procedūra buvo baigta, optiniai sensoriai ėmėsi tyrinėti apnuogintus regėjimo nervus. Mažytės skaidulos įsiskverbė į nervą, čiuopdamos ribą tarp apmirusių ir gyvų ląstelių, siųsdamos į juos besikeičiančius raudonos bei mėlynos šviesos signalus.

Saliamonas suriko.

- Didysis Galaktikos Meistre...

Kralis sunkiai atsitiesė ir išdžiūvusia ranka perbraukė per raukšlėtą veidą. Nusisukęs nuo monitoriaus, jis pradėjo mirksėti. Jo galvą gaubė vaiduokliškas virtualaus šalmo švytėjimas.

- Taip? A, tai tu, Petranai. Kiek suprantu, jų tyrimai juda į priekį.

Senis pažvelgė į atletišką Petrano Darto figūrą, slenkančią per ryškiai apšviestą kambarį.

Vyriškis sustojo priešais Kralio stalą. Petranas vilkėjo bronzos spalvos kombinezoną, jo šaltos žalios akys buvo primerktos, o žvilgsnis bylojo, jog šitas žmogus gyvenime patyrė nemažai vargo. Jam buvo per penkiasdešimt, ir smilkiniai baltavo sidabru. Tačiau amžius dar nespėjo palikti jame gilesnių pėdsakų.

Kralis žvelgė į langą ir tylėjo. Už stiklų iš skaidraus anglies kompozito matėsi Mauntas Moria. Sostinė spindėjo Frontyro saulės spinduliuose. Kralis prisiminė, jog šiandien jam taip ir nepavyko pasimėgauti šiltais saulės spinduliais - jis visą dieną praleido tarp baltų plastikinių sienų, per kurias it gyvatės raitėsi elektros tinklų bei komunikacinių sistemų kabeliai. Tamsiai mėlynas kilimas vos pastebimai mirguliavo - optinis pluoštas, iš kurio jis buvo išaustas, jautriai reagavo į artėjančio žmogaus žingsnius.

- Didysis Galaktikos Meistre... - Dartas neryžtingai nutilo.

Kralis atkišo lūpas ir kilstelėjo antakius:

- Ar Spikeris Archonas neklydo?

Petranas giliai įkvėpė:

- Tai... ne žmogus, kaip ir sakė Spikeris. Be to, biologai nustatė, jog tos būtybės intelektas

buvo neįtikėtinai aukštas. Ir tai dar ne viskas. Mes sutrikę. Turime pačias tobuliausias metodikas, tačiau vis tiek suklydome dėl būtybės amžiaus.

- Būtent?

Dartas palietė pirštu smakrą, susiraukė. Ant jo kaktos pasirodė gilios raukšlės.

- Sere, mes manome, kad jam maždaug penki milijardai metų. Savo išvadas darome, vadovaudamiesi protonų skilimo paliktais pėdsakais bei molekulių disociacija. Laikui bėgant, ryšys tarp elementariųjų dalelių, kaip ir tarp atomų, sutrinka, ir...

- Aš susipažinęs su šiuo procesu, kapitone, - pertraukė jį Kralis. Jis atsilošė krėse. - Kalbėkime konkrečiau. Svetimeivio kūnas, suprantama, puikus radinys, tačiau kiti Archono teiginiai...

- Galbūt jie ne tokie juokingi, kaip mums pasirodė iš pradžių.

Kralis giliai atsiduso:

- Taigi mes priversti daryti prielaidą, jog Spikeris neklydo, ir tas neregėtas objektas... egzistuoja. O jei tai tiesa...

- Negalime leisti, kad jis patektų į svetimas rankas. - Petranas nervingai prikando lūpą. -

Mano žiniomis, Prezidentas Palmiras jau buvo susisiekęs su jumis.

Kralis patrynė kaklą, įsmeigė akis į erdvę.

- Kažkur nutekėjo informacija, - tepasakė jis.

- Didžiai gerbiamas sere, nenorėčiau pasirodyti pernelyg smalsus, tačiau ar jums nekilo mintis...

- Suprantama. Visą savaitę negalėjau naktimis ramiai miegoti. Pamatęs mumiją, išsyk viską supratau. Vidinis balsas pašnabždėjo man, jog Archonas mūsų neapgaudinėja.

- Šitas žmogus buvęs kaperis. Kodėl jis atėjo būtent pas mus? Juk galėjo kreiptis tiesiai į Prezidentą... arba dar į ką nors, kas galėtų pasiūlyti jam didesnę kainą? Panašus radinys atvertų jam didžiules galimybes.

Kralis numykė, pakėlė galvą ir ją papurtė.

- Nežinau. Turbūt jis vadovavosi... Tiek to, nesiimsiu spėlioti. Kas gali įlįsti į svetimą sielą. Pakanka jau to, kad jis kreipėsi į mus, ieškodamas pagalbos. Nežinau, kuo visa tai baigsis. Tik Visagalio valia Archonas aptiko tą objektą.

- Ko jūs ketinate imtis?

Senis primerkė drumzlinas akis, suraukė antakius:

- Esu priverstas sutikti su visais jo reikalavimais. Manau, jog mudu neturime kitos išeities. Tačiau šokti pagal jo dūdelę neketinu.

- Kas nutekino informaciją? Iš kur Palmiras sužinojo apie radinį?

Kralis kaulėtu pirštu pabarbeno į stalą:

- Nuoširdžiai tikiuosi, jog Archonas čia niekuo dėtas. Vadinasi, informacija pasklido iš mūsų... tikėtina, jog iš pačios Ložės. Arba kas nors iš Archono žmonių nesuvaldė liežuvio.

- Kadaise jis buvo kaperis, piratas.

- Ir vieną sykį mėgino sunaikinti Brolijos laivą.

Petranas linktelėjo:

- Tai jums kelia nerimą?

Kralio akys susiaurėjo:

- Archonas prašo laivo. Ketinu jam duoti patį tobuliausią mūsų laivą - "Božą".

- Bet juk tai eksperimentinis modelis!

- Tu pats jį statei.

- Taip, bet laivas neišbandytas, o jo konstrukcijoje panaudota tiek daug naujovių...

- Jis nori laivo vadu matyti Saliamoną Karas-ko....